

af Jord, hvorom Meningerne jo ogsaa ere meget delte — det gav sig jo til Kende ved første Behandling her i Salen —, maa komme frem til en nøjere Drøftelse, og jeg tror, at den højtærede Landbrugsminister er inde paa den rette Vej med Hensyn til at skaffe det nødvendige Materiale, naar han stiller i Udsigt, at der vil blive nedsat en Kommission.

Det ærede Medlem, der sidst talte, pegede paa de mange ledige Hænder, der er i Øjeblikket, og sagde, at det vilde være godt, om man kunde skaffe dem Jord. Det ærede Medlem tog fortrydelig op, tror jeg, at der var nogen, der smilede ad denne Udtalelse. Men at skaffe de ledige Hænder Jord eller Arbejde i Øjeblikket, hører jo til det rent umulige, og man har Ret til at trække paa Smilebaandet derad; det kan man ikke. Jeg tror overhovedet slet ikke, det vil lykkes at gøre det Kunststykke at føre alle dem, som gaa omkring med ledige Hænder her i København eller i de større Byer, ud paa Landet og give dem Jord og faa dem til at tage fat der. Jeg tror slet ikke paa, at det lader sig gøre. Nej, det, som jeg mener er muligt ved Lovforslag af denne Art, og som ogsaa dette Lovforslag gaar ud paa, er, at man skulde bevare den Arbejdsstyrke, der er paa Landet, for Landet og ude paa Landet, saa at den ikke, som hidtil er sket, strømmer ind til Byerne i store Skarer, hvorved man til sidst overbefolker Byerne og bringer Arbejderne under saadanne Forhold, at de komme til at leve en kummerlig Tilværelse. Men jeg tror, det er en Illusion — som mange ganske vist lulle sig ind i — at tro, at disse Mennesker selv under den kummerlige Tilværelse, de føre, gerne ville ud paa Landet igen. Jeg tror ikke paa det. Jeg tror, at det, der bør tilstræbes ved den Reform her og ved lignende Reforme, er, at man saa meget som muligt søger at bevare den danske Ungdom for den danske Jord, at man standser Strømmen til Byerne og beholder dem ude paa Landet, og her tror jeg, at de af Flertallet stillede Ændringsforslag virkelig føre ind paa den rette Vej, den Vej, der er i Stand til — om ikke at løse Spørgsmaalet, thi dertil vil sikkert kræves langt større Summer end dem, som dette Lovforslag giver Bemyndigelse til at

udrede — saa dog bevirke, at Sagen tager overordentlig stærk Fart.

Jeg kan heller ikke tænke mig andet, end at den Uvillie, der maaske har været hos mange Kommissionsformænd — og som jeg tror, at det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen) talte om, og som han ganske sikkert havde Ret i var til Stede —, vil forsvinde. Jeg tror egentlig ikke, det er saaledes, at man har næret Uvillie imod at imødekomme Lovens Krav alle Vegne, men man har haft en helt anden Opfattelse af Loven. Navnlig har den Opfattelse gjort sig gældende hos flere Kommissionsformænd, at det, som Loven tilsigtede, var at skabe en Arbejderklasse, der kunde anvende sin overskydende Arbejdsstyrke paa de store Jordbrug. Men saaledes kunne de ikke se paa den herefter, det er umuligt. Loven har faaet en helt anden Karakter; dens Titel er ogsaa bleven forandret, og den synes mig at passe godt ind i Lovforslagets Ramme. Det er Husmandsbrug, man vil oprette, og man vil oprette dem saaledes, at de skulde være selvstændige. Deri har man sikkert fra Ministerens og Flertallets Side handlet ret. Jeg tror, det vil vise sig, at den Løsning, som Flertallets Ændringsforslag tage Sigte paa, at udvide Lovens Grænser i den her omtalte Henseende, betegner et overordentlig stort Fremskridt.

Der er et Ændringsforslag, som hele Udvalget er enigt om, hvad der har glædet mig overordentligt, men som jeg dog ikke kan undlade at lægge et godt Ord ind for, og jeg haaber, at det maa lykkes den højtærede Landbrugsminister at gennemføre denne Ændring ogsaa i det andet Ting. Det er det lille Ændringsforslag om, at Lejehuse kunne overgaa til deres Brugere til Eje under samme Form som de andre Husmandsbrug. Der er af den ærede sidste Taler gjort opmærksom paa, at dette ikke vilde faa overordentlig stor Betydning, navnlig ikke i Jylland. Det er jo ikke godt at vide, hvor stor Betydning det kan faa. Men sikkert er det, at overfor de Mennesker, som have haft den Jord at dyrke i mangfoldige Aar, gør man en god Gerning, dersom man hjælper dem til, for saa vidt der kan opnaas Overenskomst mellem Ejer og Bruger, at blive selvstændige Husmænd. Det er en god Foran-